

๕๔
 อบต.เขาพระ
 เลขที่รับ ๑๗๘/๒๕๖๖
 วันที่ ๒ ธ.ค. ๖๖
 เวลา

ที่ นย ๐๐๒๓.๗/ว ๐๒๐๖

ที่ว่าการอำเภอเมืองนครนายก
ถนนศรีเมือง นย ๒๖๐๐๐

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางการตรวจสอบข้อเท็จจริงการบุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลท่าช้าง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือจังหวัดนครนายก ที่ นย ๐๐๒๓.๔/ว ๘๓๖ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งผลการวินิจฉัยในกรณีมีผู้ร้องเรียนกล่าวอ้างว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ปกป้องรักษา ดูแล สระเก็บน้ำ ซึ่งศูนย์บริการเกษตรกรรมเคลื่อนที่ กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชุดให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันเป็นเหตุให้ประชาชนเดือดร้อน โดยมีคำวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าว พร้อมทั้งให้คำแนะนำและจัดทำแนวทางการตรวจสอบข้อเท็จจริงการบุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเห็นว่าขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ในเรื่องดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามกฎหมายเพื่อดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

อำเภอเมืองนครนายกพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ และแนวทางปฏิบัติ จึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งศึกษาคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินเรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ ๑๓๖/๒๕๖๖ และแนวทางการตรวจสอบข้อเท็จจริงการบุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล... จึงเรียนมาเพื่อทราบ

☒ เพื่อโปรดทราบ

☐ เพื่อดำเนินการ

☒ เพื่อโปรดพิจารณาสั่งการ

ผู้ช่วยนายก อบจ.นครนายก

นางสาวสุชาครีย์ ชะบาทอง

นางสาวสุชาครีย์ ชะบาทอง

นางสาวสุชาครีย์ ชะบาทอง

น.ส. ๒๔๖๗

นางสาวสุชาครีย์ ชะบาทอง

นางสาวสุชาครีย์ ชะบาทอง

(นางสาวสุชาครีย์ ชะบาทอง)

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ

โทร./โทรสาร ๐ ๓๗๓๑ ๖๑๐๙

ขอแสดงความนับถือ

นายหมวดเอก

(พันศักดิ์ ชันติชัยมงคล)

ปลัดอำเภอ ปฏิบัติราชการแทน

นายอำเภอเมืองนครนายก

- ศ./ทอ/นพ/นร
- ทอ/นพ/นร

(นางสาวอติลา ศรีพุทธโอ)
หัวหน้าสำนักปลัด อบต.

(นางสาวพรจิตร์ ปิจจัย)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดนครนายก
"นครนายกเมืองน่าอยู่"

(นายพงษ์สวัสดิ์ ธีระวัฒน์กุล)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ

สจ.นครนายก
เลขที่รับ 1159
วันที่ 14 ก.พ. 2566

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๕๕๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางการตรวจสอบข้อเท็จจริงการบุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผผ ๑๐๐๓/๒๖๔
ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินในกรณี
มีผู้ร้องเรียนกล่าวอ้างว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ปกป้องรักษา ดูแล สระเก็บน้ำ ซึ่งศูนย์บริการเกษตรกร
เคลื่อนที่ กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขุดให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันเป็นเหตุให้
ประชาชนเดือดร้อน โดยมีคำวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าว พร้อมทั้งให้คำแนะนำและจัดทำแนวทาง
การตรวจสอบข้อเท็จจริงการบุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติลักษณะ
ปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเห็นว่าขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินการตามกฎหมาย เพื่อดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างถูกต้อง
ตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติ จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง
ศึกษาคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ ๑๓๖/๒๕๖๖ และแนวทาง
การตรวจสอบข้อเท็จจริงการบุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติลักษณะ
ปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อถือปฏิบัติได้อย่างถูกต้องต่อไป รายละเอียด
ปรากฏตาม QR - Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอกวิทย์ มีเพียร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๔๐๓๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน ณัฏฐาริณีย์ รุจิณวัฒน์กุล
โทร. ๐๔๕-๔๓๗-๒๐๐๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย

คำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักสอบสวน ๒

เรื่องร้องเรียนเลขคำที่.....๑๖๑๘/๒๕๖๓.....

เรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ ๓๖ / ๒๕๖๖

วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๖

๑. ผู้แจ้ง/ผู้ร้องเรียน

“ปกปิด”

๒. ผู้ถูกร้องเรียน/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ผู้ถูกร้องเรียน

๒.๑.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลลางคองดิน จังหวัดระยอง

๒.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

๒.๒.๒ สำนักงานชลประทานที่ ๔

๓. ประเด็นเรื่องร้องเรียน

กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลางคองดิน ไม่ปกปิดรักษา คูแฉก สระเก็บน้ำ (บ้านน้ำโจน) ซึ่งศูนย์บริการเกษตรกรรมเคลื่อนที่ กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชุดให้ประชาชนบ้านน้ำโจน หมู่ที่ ๔ ตำบลลางคองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

๔. ข้อเท็จจริง

๔.๑ ข้อเท็จจริงจากคำร้องเรียนสรุปความได้ว่า นาย [REDACTED] (ปัจจุบันเสียชีวิต) เป็นเจ้าของที่ดินตามโฉนดที่ดิน [REDACTED] ตำบลลางคองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เนื้อที่ประมาณ ๖ ไร่ ๙๗.๔ ตารางวา ในระหว่างมีชีวิต [REDACTED] ได้อนุญาตให้รัฐบาล ชุดสระเก็บน้ำเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้ใช้น้ำในการทำเกษตร เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๑ รัฐบาล โดยศูนย์บริการเกษตรกรรมเคลื่อนที่และกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงดำเนินการชุดสระเก็บน้ำ (บ้านน้ำโจน) ในพื้นที่หมู่ที่ ๔ ตำบลลางคองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง มอบให้ราษฎร (บ้านน้ำโจน) หมู่ที่ ๔ ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยจัดทำป้ายโครงการมีข้อความว่า “โครงการศูนย์บริการเกษตรกรรมเคลื่อนที่สระเก็บน้ำ

(นายวัชรพงศ์ หล่อศิริณ)

หน้าที่สอบสวนชำนาญการพิเศษ
๒๓ ๑๑ ๖๖/หมู่ที่ ๔...

ดังกล่าวไม่ปรากฏแผนที่รูปสระเก็บน้ำบ้านน้ำโจน และมีข้อความในสารบัญชีทะเบียนสัณฐานหลักฐานปรากฏว่าที่ดินบางส่วนตกอยู่ในภาระจำยอม เรื่อง ทางเดิน ทางรถยนต์ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ท่อระบายน้ำ และสาธารณูปโภคอื่นๆ ของที่ดินโฉนดที่ดิน [REDACTED] ตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ตามบันทึกข้อตกลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ ต่อมาเจ้าของที่ดินลื้อมั่วลวดหนามทำให้ราษฎรหมู่ที่ ๔ (บ้านน้ำโจน) ไม่สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์จากสระเก็บน้ำดังกล่าวได้

๔.๓ จังหวัดระยอง อำเภอแกลง และองค์การบริหารส่วนตำบลกองดิน ชี้แจงข้อเท็จจริงสรุปความได้ ดังนี้

๔.๓.๑ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๔ อำเภอแกลงได้มีคำสั่ง ที่ ๘/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีสระเก็บน้ำ (บ้านน้ำโจน) หมู่ที่ ๔ ตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง และเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งได้ร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางการตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมมีมติให้ผู้แทนคณะกรรมการฯ ลงพื้นที่สอบถามข้อเท็จจริงจากประชาชน หมู่ที่ ๔ ตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่เคยใช้หรือเคยรู้เห็นการมีอยู่ของสระน้ำพิพาทดังกล่าว และมีมติให้สำนักงานที่ดินจังหวัดระยอง สาขาแกลง สนับสนุนด้านเอกสารหลักฐานทางราชการเพื่อให้คณะกรรมการใช้ประกอบการพิจารณา

๔.๓.๒ วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามคำสั่ง ที่ ๘/๒๕๖๔ ได้มีการประชุมพิจารณาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องรวมถึงถ้อยคำของผู้นำท้องถิ่นทั้งอดีตและปัจจุบัน และประชาชนที่เคยใช้หรือเคยรู้เห็นการมีอยู่ของสระน้ำพิพาทแล้วมีมติ ดังนี้

๑) สระเก็บน้ำ (บ้านน้ำโจน) หมู่ที่ ๔ ตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ก่อสร้างโดยใช้งบประมาณของกรมชลประทานในการดำเนินการ จึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินจะโอนแก่กันไม่ได้

๒) สระเก็บน้ำดังกล่าวมีเนื้อที่ ๖ ไร่ ตั้งอยู่ในโฉนดที่ดิน [REDACTED] ซึ่งโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าวปัจจุบันอยู่ในความครอบครองของนาย [REDACTED] (ผู้รับโอน)

๓) คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาดังทางเข้าสระเก็บน้ำ ว่าเกิดขึ้นพร้อมกับการขุดสระมีความกว้าง ๔ เมตร และมีความยาวเริ่มต้นจากถนนสายหลักผ่านโฉนดที่ดินแปลงอื่นจนผ่านเข้าไปในพื้นที่โฉนดที่ดินเลขที่โฉนดที่ดิน [REDACTED] ซึ่งเป็นที่ตั้งของสระน้ำ

๔) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลกองดิน รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเสนอพนักงานอัยการให้ฟ้องคดีเพื่อเพิกถอนการโอนสาธารณสมบัติของแผ่นดินต่อไป (สระน้ำและทางเข้าสระน้ำ)

ทั้งนี้ อำเภอแกลงได้แจ้งมติของคณะกรรมการฯ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลกองดินทราบเพื่อดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

สำเนาถูกต้อง
(นายวัชรพงศ์ หล่อฮีรัญ)
หน้าที่สอบสวนชำนาญการพิเศษ
๒๓ ธ.ค. ๒๕๖๓ / ๔.๓.๓ วันที่...

การดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓

๔.๕ จังหวัดระยอง อำเภอแกลง และองค์การบริหารส่วนตำบลกองดิน รายงานผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะผู้ตรวจการแผ่นดินสรุปความได้ ดังนี้

๔.๕.๑ นายอำเภอแกลงได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ (รวมที่แก้ไขเพิ่มเติม) ประกอบกับ ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๑๒ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ นายอำเภอแกลงจึงมีคำวินิจฉัยว่า สระเก็บน้ำ (บ้านน้ำโจน) หมู่ที่ ๔ ตำบลกองดิน มีการอุทกเพื่อขุดสระน้ำบ้านน้ำโจน โดยใช้งบประมาณของกรมชลประทาน ในการดำเนินการ มีเนื้อที่ ๖ ไร่ ตั้งอยู่ในโฉนดที่ดิน [REDACTED] ตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ทั้งแปลงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และมีทางเข้าสระฯ ซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกับการขุดสระ มีความกว้าง ๔ เมตร และความยาวเริ่มต้นจากถนนสายหลักผ่านโฉนดแปลงอื่นจนผ่านเข้าไปในพื้นที่โฉนดที่ดิน [REDACTED] ซึ่งเป็นที่ตั้งของสระฯ เป็นทางสาธารณประโยชน์ จึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินเช่นกัน และได้แจ้งให้นาย [REDACTED] ทราบและสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ได้แย่งคำวินิจฉัยของนายอำเภอได้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย

๔.๕.๒ นาย [REDACTED] ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้แย่งคำวินิจฉัยของนายอำเภอ ภายในกำหนดเวลา ต่อมานายอำเภอแกลงได้พิจารณาอุทธรณ์แล้วไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ของนาย [REDACTED] จึงได้รายงานความเห็นและเหตุผลของนายอำเภอพร้อมหนังสืออุทธรณ์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดระยองพิจารณาอุทธรณ์ต่อไป

๔.๕.๓ จังหวัดระยองพิจารณาคำอุทธรณ์ของนาย [REDACTED] แล้ว ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ แจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบและหากผู้อุทธรณ์จะใช้สิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลก็สามารถดำเนินการได้

๔.๕.๔ อำเภอแกลงมอบหมายให้นายกองคการบริหารส่วนตำบลกองดินมีคำสั่งให้นาย [REDACTED] ผู้ครอบครองที่ดิน รื้อถอนรั้วสิ่งกีดขวางออกจากที่ดินแปลงพิพาท ภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับคำสั่ง หากไม่ปฏิบัติตามให้องค์การบริหารส่วนตำบลกองดินดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย และให้องค์การบริหารส่วนตำบลกองดินดำเนินการจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์และยื่นคำขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงกับสำนักงานที่ดินจังหวัดระยอง สาขาแกลง ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๔.๕.๕ อำเภอแกลงได้ดำเนินการจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงสระน้ำสาธารณประโยชน์ (บ้านน้ำโจน) หมู่ที่ ๔ ตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เรียบร้อยแล้ว สำหรับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้น มีปัญหาอุปสรรคด้านเอกสารที่ต้องรอคำพิพากษาคดีถึงที่สุดก่อน จึงจะดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามระเบียบในภายหลัง

(นายวัชรพงศ์ หล่อหิรัญ)

เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการพิเศษ

/ ๔.๕.๖ กรณี...

แบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

ที่ดินตามวรรคหนึ่งแปลงใดยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เขตของที่ดินดังกล่าว
ให้เป็นไปตามหลักฐานของทางราชการ

๕.๔ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๖๘ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขต
องค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

๕.๕ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

มาตรา ๑๒๒ นายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษา
และคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันและสิ่งซึ่งเป็น
สาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอ

นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดิน
ตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน
และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่มีข้อพิพาทหรือคดีเกี่ยวกับที่ดินตามวรรคหนึ่ง นายอำเภอและองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นจะร่วมกันดำเนินการหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเป็นผู้ดำเนินการ ก็ให้มีอำนาจกระทำได้
ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยจะวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เป็นแนวปฏิบัติด้วยก็ได้

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสามให้จ่ายจากงบประมาณขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๕.๖ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี
และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้น
โดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๔๕ ให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้ง
ผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์
ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลา
ดังกล่าวด้วย

ถ้าเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน
ก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

(นายวัชรพงศ์ หล่อหิรัญ)

เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการพิเศษ

/ ให้ผู้มี...

๒๓ ๑๐ ๖๖

(๘) ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด นายอำเภอ เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการของจังหวัด เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการของอำเภอ หรือเจ้าหน้าที่ของสภาตำบล เว้นแต่กรณีที่กำหนดไว้แล้วใน (๑) หรือ (๓)

๕.๙ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๔๕๓

ข้อ ๕ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันที่อยู่ในบังคับของระเบียบนี้ หมายถึง ที่ดินสำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นโดยสภาพธรรมชาติ โดยการใช้ร่วมกันของประชาชน โดยทางนิติกรรม หรือโดยผลของกฎหมาย เช่น ที่ชายตลิ่ง ที่ป่าช้า ทางบก ทางน้ำ สวนสาธารณะ ที่เลี้ยงสัตว์ และที่สาธารณะประจำตำบลหรือหมู่บ้าน

ข้อ ๖ อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินตามข้อ ๕ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

ในกรณีมีข้อพิพาทหรือคดีเกี่ยวกับที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการระงับข้อพิพาทหรือร้องทุกข์กล่าวโทษภายในสามสิบวัน นับแต่วันเหตุแห่งข้อพิพาท หรือคดีนั้น เว้นแต่คดีจะขาดอายุความให้ร้องทุกข์กล่าวโทษโดยทันที

หากมิได้มีการดำเนินการตามวรรคสอง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งเหตุผลและความจำเป็นให้นายอำเภอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับกำหนด และให้นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการ หรือนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการก็ได้

การดำเนินการระงับข้อพิพาทหรือการดำเนินคดีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือนายอำเภอได้ดำเนินการไปก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือนายอำเภอดำเนินการต่อไปจนกว่าจะถึงที่สุด

ความในวรรคสอง ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอที่จะดำเนินการฝ่ายเดียว

ข้อ ๑๐ ที่ดินตามข้อ ๕ เว้นแต่ที่ชายตลิ่ง ทางบก ทางน้ำ ลำกระโดง สำรางสาธารณะ หรือทางระบายน้ำ รวมทั้งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในทำนองเดียวกัน ให้นายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณะประโยชน์ตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดจำนวน ๔ ชุด โดยให้เก็บรักษาไว้ที่อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานที่ดินจังหวัดและกรมที่ดิน แห่งละ ๑ ชุด

ถ้าที่ดินแปลงใดยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา และคุ้มครองป้องกันตามกฎหมาย เป็นผู้ดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงสำเนาถูกต้อง

สำหรับทะเบียนที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ได้จัดทำไว้ก่อนระเบียบนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอคัดสำเนามาเพื่อจัดเก็บไว้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้องที่ด้วย

(นายวัชรพงศ์ หล่อหิรัญ)

เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการพิเศษ

๕๓ ๑๑.๖๖

/ ในการดำเนิน...

อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ซึ่งต่อมาคณะกรรมการได้สรุปผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและมีมติว่าสระเก็บน้ำ (บ้านน้ำโจน) หมู่ที่ ๔ ตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เนื้อที่ ๖ ไร่ เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน จะโอนแก่กันมิได้และให้องค์การบริหารส่วนตำบลกองดินรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเสนอพนักงานอัยการ พิจารณาเพื่อเพิกถอนการโอนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (สระน้ำและทางเข้าสระน้ำ) ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลกองดินได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ไปยังอัยการจังหวัดระยองขอความอนุเคราะห์ว่าต่างคดี เพื่อเพิกถอนการโอนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (สระน้ำและทางเข้าสระน้ำ) ที่อยู่ในโฉนดที่ดิน [REDACTED]

[REDACTED] ตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ซึ่งต่อมาพนักงานอัยการ จังหวัดระยองได้ยื่นฟ้องเป็นคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ พ ๖๖๔/๒๕๖๕ นอกจากนี้นายอำเภอแกลงยังได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ (รวมที่แก้ไขเพิ่มเติม) ประกอบกับ ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๑๒ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ วินิจฉัยว่าสระเก็บน้ำ (บ้านน้ำโจน) หมู่ที่ ๔ ตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน แจ้งให้นาย [REDACTED]

[REDACTED] ทราบและใช้สิทธิอุทธรณ์ได้แย้งคำวินิจฉัยของนายอำเภอแกลงได้ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง คำวินิจฉัย ซึ่งนาย [REDACTED] ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้แย้งคำวินิจฉัยของนายอำเภอแกลงภายในกำหนดเวลา นายอำเภอแกลงพิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยจึงรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดระยองซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ของนาย [REDACTED] ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๒ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดระยองได้พิจารณาคำอุทธรณ์แล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์และแจ้งให้นาย [REDACTED] ผู้อุทธรณ์ใช้สิทธิในการฟ้องคดีต่อศาล แต่ไม่ปรากฏว่า นาย [REDACTED] ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองแต่อย่างใด อำเภอแกลงจึงได้ดำเนินการขึ้นทะเบียนที่ดิน สาธารณประโยชน์แปลงสระน้ำ (บ้านน้ำโจน) หมู่ที่ ๔ ตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๕ นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลกองดินได้มีคำสั่งให้นาย [REDACTED] ผู้ครอบครองที่ดิน รื้อถอนรั้วสิ่งกีดขวางออกจากที่ดินแปลงพิพาท ภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับคำสั่ง ครอบกำหนดระยะเวลา นาย [REDACTED] ยังมี รื้อถอนรั้วสิ่งกีดขวางออกจากที่ดินพิพาทตามคำสั่ง องค์การบริหารส่วนตำบลกองดิน จึงดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรปากน้ำประแสร์ ให้ดำเนินการตามกฎหมาย กับนาย [REDACTED] เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๕ ซึ่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรปากน้ำประแสร์ ได้รับคำร้องทุกข์ไว้เป็นคดีอาญาที่ ๕๓๓/๒๕๖๕ และได้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญาดังกล่าวไปยังอัยการจังหวัดระยองรับไว้พิจารณาเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ แล้ว

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวถือได้ว่าอำเภอแกลงและองค์การบริหารส่วนตำบลกองดินได้ร่วมกันดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับ

(นายวัชรพงศ์ หล่อหิรัญ) / พลเมือง...
เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการพิเศษ
๒๓ ธ.ค. ๖๖

ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวจัดส่งไปยังจังหวัดทุกจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา
อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ได้ศึกษาเป็นกรณีตัวอย่างเพื่อถือปฏิบัติได้อย่างถูกต้องต่อไป
ทั้งนี้ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดส่งสำเนาหนังสือแจ้งเวียนข้างต้นให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบด้วย

๑๖

(นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต)
สำเนาถูกต้อง
ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

(นายวัชรพงศ์ หล่อหิรัญ)

น้ำที่สอบสวนชำนาญการพิเศษ

๒๓ ธ.ค. ๖๖

๒) ในการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่ดินพิพาทและการประชุมหารือเพื่อไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทและแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น ควรมีหน่วยงานในระดับจังหวัด อาทิเช่น สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการไกล่เกลี่ยให้ได้ข้อยุติ

๓) กรณีการไกล่เกลี่ยไม่ได้ข้อยุติและทุกฝ่ายประสงค์ที่จะเข้าสู่กระบวนการตามกฎหมายต่อไป ให้นายอำเภอและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ที่ตั้ง ขอบเขต สภาพปัญหา และการแก้ไขปัญหามาตามข้อ ๑๒ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้คณะกรรมการทำบันทึกรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าได้ข้อเท็จจริงอะไร อย่างไรบ้าง โดยให้มีความเห็นว่าเป็นที่ดินแปลงใด ตั้งอยู่ที่ใด ขนาดพื้นที่กว้างยาว ถนนขนาดกว้างยาว จากจุดใดไปถึงจุดใด เป็นที่สาธารณประโยชน์มาตั้งแต่เมื่อใด ด้วยเหตุผลอะไร มีพยานหลักฐาน พยานบุคคลใดเพื่อสนับสนุนความเห็นเสนอนายอำเภอพิจารณาวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์หรือไม่

๔) กรณีนายอำเภอวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นที่สาธารณประโยชน์ ให้นายอำเภออาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๑๒ แจ้งผลการวินิจฉัยไปยังองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเจ้าของที่ดิน และให้แจ้งเจ้าของที่ดินทราบสิทธิในการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำวินิจฉัยของนายอำเภอด้วยเนื่องจากคำวินิจฉัยดังกล่าวมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ทั้งแจ้งเจ้าของที่ดินด้วยว่าหากจะใช้สิทธิในการฟ้องคดีทางแพ่งต่อศาลยุติธรรมก็สามารถดำเนินการได้ตามสิทธิของเจ้าของที่ดิน

อนึ่ง แม้คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงมีมติให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขอความอนุเคราะห์พนักงานอัยการว่าต่างคดีแพ่งเพื่อเพิกถอนการโอนที่ดินพิพาทซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินก็ตาม ก็สามารถแยกออกจากการใช้อำนาจของนายอำเภอตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๑๒ ได้

แนวทางการตรวจสอบข้อเท็จจริงการบุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

เมื่อความปรากฏไม่ว่าโดยทางใดต่อเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่และอำนาจดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันและสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอว่ามีบุคคลใดได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม

เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ
ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและประชุมหารือเพื่อไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

การไกล่เกลี่ยได้ข้อยุติ
ดำเนินการตามมติที่ประชุม

การไกล่เกลี่ยไม่ได้ข้อยุติ

อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายงาน
ผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเสนอนายอำเภอพิจารณาวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดิน
สาธารณประโยชน์หรือไม่ และแจ้งผลไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเจ้าของที่ดินทราบ

กรณีนายอำเภอวินิจฉัยว่า
ที่ดินพิพาทไม่เป็น
ที่สาธารณประโยชน์ เป็นที่สุด

กรณีนายอำเภอวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นที่สาธารณประโยชน์
ให้แจ้งเจ้าของที่ดินทราบสิทธิในการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำวินิจฉัย

เจ้าของที่ดินไม่อุทธรณ์
คำวินิจฉัยของนายอำเภอ
เป็นที่สุด

เจ้าของที่ดินอุทธรณ์

ให้นายอำเภอพิจารณาอุทธรณ์โดยไม่ชักช้า
และรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยอุทธรณ์

ผู้ว่าราชการจังหวัด
วินิจฉัยว่าอุทธรณ์ฟังขึ้น
ให้แก่นายอำเภอและเจ้าของ
ที่ดินทราบ

ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยอุทธรณ์
ให้แก่นายอำเภอทราบ และเจ้าของที่ดินทราบทั้งแจ้งสิทธิการฟ้องคดีต่อศาลปกครองด้วย
และให้นายอำเภอหรือนายอำเภอมอบหมายนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑) ออกคำสั่งให้เจ้าของที่ดินรื้อถอนสิ่งกีดขวางออกจากที่ดินพิพาทภายในระยะเวลาที่กำหนด

กรณีไม่มีรื้อถอนภายในเวลา
ที่กำหนด ให้นายอำเภอ
มอบหมายนายกองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นแจ้งความร้องทุกข์
เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย
และให้นายอำเภอเร่งรัดผู้กำกับ
การสถานีตำรวจหรือพนักงาน
สอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวน
ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย
โดยเร็ว

๒) ให้นายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำทะเบียนที่ดิน
สาธารณประโยชน์ ทั้งนี้ หากมีการฟ้องคดีแพ่ง ให้นายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นดำเนินการขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเมื่อคดีแพ่งมีคำพิพากษาถึงที่สุด
ต่อไป
